

ЗАСВОЄННЯ VS ВИВЧЕННЯ

Чи легко опанувати іноземну мову? Від чого це насправді залежить? Чи є «чудодійні» методики, що дозволяють вільно заговорити іноземною мовою за три місяці? Ці та інші питання роками хвилюють і бажаючих знати іноземні мови і провідних вчених-лінгвістів усього світу.

Поговоримо сьогодні про методологію занурення у мовне середовище, що так важливо на початку засвоєння будь-якої іноземної мови.

Ще наприкінці 19 ст. американський та німецький лінгвіст і педагог Максиміліан Берліц розробив популярну методику, яка заснована на цілковитому зануренні у мовне середовище.

У 70-х – 80-х роках 20 століття побачили світ роботи американського філолога, фахівця з прикладної лінгвістики Стівена Крашена щодо царини засвоєння іноземної мови. П'ять гіпотез Стівена Крашена, які швидко стали відомими на увесь світ, а суперечки навколо них не вщухають і дотепер.

1. Гіпотеза засвоєння мови vs вивчення мови.

Автор доводить, що вивчення (learning) та засвоєння (acquisition) поняття вочевидь не тотожні. Засвоєння, або опанування мовою відбувається несвідомо, як, до прикладу, маленькі діти засвоюють нові слова та поняття природно, так і дорослі засвоюють мову через перегляд фільмів, читання, слухання, перебування у відповідному мовному середовищі, тощо. Саме це, на думку вченого, і є ефективним для засвоєння мови та призводить до вільного висловлення думки. Натомість вивчення допомагає зрозуміти структуру мови, знати правила і слова, але не допоможе говорити іноземною мовою і не ефективно на початковому етапі.

2. Гіпотеза редактора, моніторинг (monitor hypothesis).

Всі напевно пам'ятаємо випадки чи то з власного життя, чи то побачені, коли є страх іноземною мовою сказати щось не вірно, і в результаті просто мовчання, або ж коли прислухаємося до себе після кожнісінького сказаного речення чи слова, що, на жаль, зовсім не сприяє живому мовленню, а навпаки сповільнює його. Отже спонтанне живе мовлення можливе лише на основі несвідомого засвоєння, а вивчені правила мають на меті лише перевірку та виправлення власних помилок. Вивчення граматичних правил та заучування нових слів ніби вмикає у нас «редактора», котрий лише те і робить, що контролює щомиті, не даючи вільно говорити. Стівен Крашен зазначає, що люди, котрі присвячують більше часу вивченню, а не засвоєнню мови у результаті страждають від наявного мовного бар'єру.

3. Гіпотеза вхідного матеріалу (input hypothesis).

Людина здатна опанувати мову, якщо вхідний матеріал зрозумілий (comprehensible input), інформація має бути лиш на трохи вищому рівні, аніж рівень знань людини. У тексті чи аудіо матеріалі нових слів має бути не більше 10-20%. Вивчення багатьох слів чи правил за один раз можливе, але їхнє засвоєння ні, велика частина вивченого просто опиниться у пасиві і зовсім не збагатить мову.

4. Гіпотеза природного порядку (natural order hypothesis).

Є певний природний порядок засвоєння матеріалу від простого до складнішого і вивчення правил має сенс лише тоді, коли настав потрібний для цього час. В іншому випадку – це втрата часу і викладача і студента, адже на цей природний порядок не здатні вплинути жодні пояснення викладача.

5. Гіпотеза афективного (емоційного) фільтра (affective filter hypothesis).

Ефективне засвоєння іноземної мови залежить серед іншого і від емоційного стану під час навчання. Якщо студент на занятті відчуває

страх, соромиться чи має будь-які інші негативні емоції, сприйняття мови блокується. На заняттях обов'язково має панувати легка дружня атмосфера.

Всі вищезгадані гіпотези корисні для викладачів будь-якої іноземної мови. Щодо викладання української мови, як іноземної, важливо насамперед пам'ятати, що для більшості студентів правила нашої мови цілком не зрозумілі, адже в їхніх рідних мовах не існує відмінювання, зміни закінчень у словах, чергування голосних або приголосних і т.ін. і тому саме занурення у мовне середовище - надзвичайно важливий аспект початкового етапу засвоєння нової мови.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Krashen, Stephen D. *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. — Pergamon, 1981.
2. Krashen, Stephen D. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. — Pergamon, 1982.
3. Krashen, S.D. (1985), *The Input Hypothesis: Issues and Implications*, New York: Longman
4. Krashen, S.D. (1989), "We Acquire Vocabulary and Spelling by Reading: Additional Evidence for the Input Hypothesis", *The Modern Language Journal*, vol. 73, с. 440–464
5. Krashen, S.D. (1994), "The Comprehension Hypothesis and its Rivals", с. 9
6. Krashen, S.D. (1996), *The case for narrow listening*, vol. 24, *System*, с. 97–100
7. Mason, B. & Krashen, S. (1997), "Extensive reading in English as a foreign language", *System*, vol. 25, с. 91–102
8. Krashen, S.D. (2003), *Explorations in Language Acquisition and Use*, Portsmouth: NH: Heinemann.
9. Krashen, S.D. *The Natural Approach* / S.D Krashen, T.D. Terrell. — Pergamon, 1983.

10. McQuillan, J. & Krashen, S.D. (2008), "Commentary: Can free reading take you all the way? A response to Cobb (2007)", *About Language Learning & Technology*, vol. 6, c. 104–109